

BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

**АДАПТИРАНА УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА, КОМПОНЕНТ *ЛИТЕРАТУРА*, II ЕТАП,
ЗА ОБУЧЕНИЕ В КУРС ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТИ
ОТ ПРОГИМНАЗИАЛНИЯ ЕТАП НА ОСНОВНАТА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Адаптираната учебна програма по литература за VI клас е предназначена за обучение на лица, навършили 16 години, които не са ученици. Тя е синхронизирана по отношение на теми, на компетентности като очаквани резултати от обучението и на нови понятия с учебната програма за VI клас за общообразователната подготовка по литература. Съобразена е с утвърдения адаптиран учебен план, според който обучението е 12 учебни седмици, а седмичният брой часове по български език и литература е 9 часа – общо 108 часа.

Препоръчително е следното разпределение на седмичния брой часове между двата компонента на учебния предмет: литература – 3 часа седмично; български език – 6 часа седмично.

Очакваните резултати в областта на социокултурните компетентности са свързани с различаването и коментирането на норми, ценности, проблеми, конфликти, характерни и за съвременната епоха, както и съотнасянето им с непосредствения жизнен опит на обучаемия, а също и с отношенията автор – текст – читател.

Очакваните резултати в областта на литературните компетентности са свързани с обяснения на жанрово специфичната структура и с тълкуване на послания на различни художествени текстове, като се разчита на обогатяване на компетентностите от предходните години чрез използването им в нови ситуации.

Очакваните резултати в областта на комуникативните компетентности в VI клас са свързани с уменията за създаване и възприемане на реч както откъм смисловата ѝ, така и откъм действената ѝ страна.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>Световите на човека</p> <p>I. Човекът и природата</p> <p>I. 1. Хубава си, моя горо“ (Л. Каравелов)</p>	<p>Различава и тълкува в „Хубава си, моя горо“ преживявания, настроения, състояния на героя.</p> <p>Различава в „Хубава си, моя горо“ словосъчетания, в които поне една от думите е употребена с пряко значение, а другата/другите – с преносно, и обяснява значението им за изграждането на смисъла на текста.</p>	
<p>I. 2. „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ (Ив. Вазов)</p>	<p>Различава в „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ преживявания, настроения, състояния на героя и ги тълкува.</p> <p>Различава в „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ словосъчетания, в които поне една от думите е употребена с пряко значение, а другата/другите – с преносно, и обяснява значението им за изграждането на смисъла на текста.</p> <p>Различава в „Отечество любезно, как хубаво си ти!“ отклонения от обичайния за българската реч словоред и обяснява значението им за изграждането на смисъла на фразата</p>	

	и/или на текста.	
<p>II. Човекът и другите</p> <p>II. 1. Из „Под игото“ (Ив. Вазов): главата „Радини вълнения“</p>	<p>Различава и тълкува в главата „Радини вълнения“ от „Под игото“ действията и развитието и/или разкриването на героите.</p> <p>Обяснява мотивацията на герой в главата „Радини вълнения“ от „Под игото“.</p> <p>Идентифицира конфликти между общности в главата „Радини вълнения“ от „Под игото“ и обосновава своя позиция по проблема за предотвратяването или за разрешаването им.</p>	
<p>II. 2. „Косачи“ (Елин Пелин)</p>	<p>Разпознава жанрови характеристики на разказа, проявени в „Косачи“.</p> <p>Различава и тълкува в „Косачи“ действията и развитието на герой.</p> <p>Обяснява мотивацията на герой в „Косачи“.</p> <p>Познава значението на понятието пейзаж.</p> <p>Обяснява функциите на пейзажа за изобразяването на човека и света в „Косачи“.</p>	пейзаж
<p>II. 3. „Братчетата на Гаврош“ (Хр. Смирненски)</p>	<p>Различава в „Братчетата на Гаврош“ и тълкува преживявания, настроения, състояния на героя.</p> <p>Различава в „Братчетата на Гаврош“ словосъчетания, в които поне една от думите е употребена с пряко значение, а другата/другите – с преносно, и обяснява значението им за изграждането на смисъла на текста.</p> <p>Различава в „Братчетата на Гаврош“ отклонения от обичайния за българската реч словоред и обяснява значението им за изграждането на смисъла на фразата и/или на текста.</p>	
<p>II. 4. „Серафим“ (Й. Йовков)</p>	<p>Разпознава жанрови характеристики на разказа, проявени в „Серафим“.</p> <p>Различава и тълкува в „Серафим“ действията и разкриването на героите.</p>	
<p>III. Сбит преразказ</p>	<p>Създава в писмена или в устна форма сбит преразказ с цел да информира някого, който няма достъп до текста, за сюжета и за героите на текста.</p> <p>Спазва книжовни езикови правила.</p>	сбит преразказ

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ОБУЧАЕМИТЕ

Оценката на постиженията на обучаемите е комплексна, като включва резултатите от формираните умения на всеки обучаван да разбира художествен текст, да обработва и да извлича информация от него при изпълнение на комуникативна задача.

Резултатите от обучението по литература се отчитат въз основа на наблюдение на цялостната работа, на проследяване напредъка на всеки обучаван по време на курса при изпълнение на:

- литературни и комуникативни задачи в писмена и в устна форма
- писмен тест, който включва задачи с четири избираеми отговора, от които само един е правилен, и задачи с кратък свободен отговор.

Оценяването трябва да отразява не само равнището на показаните знания и умения, но и да провокира у всеки обучаван интерес и стремеж към познание и към обучение, да се използва като обратна връзка за диагностициране на индивидуалния напредък.

В края на обучителния курс за всеки обучаван се оформя една обща оценка по български език и литература по шестобалната система.